

UCHWAŁA Nr LII/409/2024
RADY GMINY W NOWEJ SUCHEJ
z dnia 01 lutego 2024 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688) oraz art. 179 ust. 2 w zw. z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 i 1429) uchwała się, co następuje:

§1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowa Sucha.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Mariusz Mikulski

Uzasadnienie

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenie go w odpowiednie narzędzia. W tym celu m. in. opracowuje 3 letnie programy wspierania rodziny.

Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych. Celem programu jest przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

Mariusz Mikulski

Załącznik do Uchwały Nr LII/409/2024

Rady Gminy w Nowej Suchej

z dnia 01.02.2024 r.

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE NOWA SUCHA
NA LATA
2024-2026**

WPROWADZENIE

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Suchej przedstawia Program Wspierania Rodziny na lata 2024–2026, oparty na kontynuacji, rozwijaniu i doskonaleniu zadań ustawowych. Program służy wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzina jest jedną z podstawowych grup społecznych oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich jej członków. Jest ona pierwszym i najważniejszym otoczeniem, w którym kształtuje się osobowość dzieci. Środowisko rodzinne oddziałuje na najmłodszych członków rodziny przekazując im tradycje i system wartości. Rodzina zapewnia opiekę, bezpieczeństwo, kształtuje cechy charakteru, zapewnia środki do życia. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Prawidłowy rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie.

Dynamiczne zmiany społeczne i gospodarcze, a także w zakresie życia rodzinnego niosą za sobą wiele zagrożeń dla funkcjonowania rodzin. Ich skutkiem jest niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodziców, uzależnienia, izolacja społeczna. Osłabieniu ulegają więzy rodzinne, co też ma negatywny wpływ na funkcjonowanie ich członków. Problemy te wymagają podjęcia stosownych działań ze strony państwa. Działania te powinny być spójne i zgodne z faktycznymi potrzebami rodziny.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Podstawowym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest stworzenie kompleksowego systemu wsparcia rodzin i dzieci przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dzięki temu możliwe będzie podniesienie kompetencji do wypełnienia tych funkcji poprzez pracę z rodziną i na rzecz rodziny oraz zapewnienia pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci. Zadania realizowane w ramach programu koncentrować się powinny zarówno na dzieciach jak i pozostałych członkach rodziny, również wtedy, gdy dziecko, z różnych względów, jest umieszczone poza swoją rodziną biologiczną. Aby postępowanie przynosiło jak najlepsze skutki, realizacja założeń programowych będzie odbywać się za zgodą i przy aktywnym uczestnictwie rodzin. Do osiągnięcia zamierzonych celów zostaną wykorzystane wewnętrzne zasoby rodziny. Ponadto wszystkie działania podejmowane na rzecz rodziny powinny być podejmowane przy współpracy różnych zaangażowanych w sprawę instytucji np.: szkoła, sąd, PCPR, policja, poradnia psychologiczno-pedagogiczna. Działania będą mieć charakter profilaktyczny, interwencyjny i reintegracyjny.

Podstawą zapisu programu jest ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, art. 176 pkt.1 z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz.U. 2023 poz. 1426 ze zm.).

DIAGNOZA DEMOGRAFICZNA W GMINIE NOWA SUCHA

Gmina Nowa Sucha leży w województwie mazowieckim, 60 km od Warszawy, w południowej części powiatu sochaczewskiego. Gmina podzielona jest na 26 sołectw. Liczba ludności w 2023 roku wynosiła 6813 mieszkańców, w tym 3465 kobiet oraz 3348 mężczyzn.

Gminę Nowa Sucha zamieszkuje 1523 osób w wieku przedprodukcyjnym, 4065 osób w wieku produkcyjnym oraz 1225 osoby w wieku poprodukcyjnym.

DIAGNOZA SPOŁECZNA W GMINIE NOWA SUCHA

Aby Gminny Program Wspierania Rodziny był dostosowany do realnych potrzeb mieszkańców, konieczna jest analiza danych o osobach i rodzinach z terenu gminy, które są objęte wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Suchej.

Powody trudnej sytuacji życiowej rodzin w 2023 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin
1.	Ubóstwo	28
2.	Bezdomność	2
3.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	5
4.	Bezrobocie	12
5.	Niepełnosprawność	16

6.	Długotrwała choroba	11
7.	Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego	13
8.	Alkoholizm	3
9.	Przemoc domowa	1
10.	Zdarzenia losowe	1

Formy udzielanej pomocy w 2023 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba osób
1.	Stypendium socjalne	9
2.	Posiłki dla dzieci w szkole	57
3.	Świadczenia rodzinne, w tym świadczenia opiekuńcze	396
4.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	23
5.	Gminna Karta Dużej Rodziny 3+	702
6.	Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny	156
7.	Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej	57
8.	Asystent rodziny	39

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sochaczewie wynika, iż do końca 2023 roku instytucjonalną pieczę zastępczą objętych było 3 dzieci z terenu gminy Nowa Sucha.

PLANOWANIE STRATEGICZNE

Mocne strony:

- Wyszkolona kadra pracownicza
- Aktywnie działający Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej
- Profesjonalna i aktywna współpraca z innymi wyspecjalizowanymi instytucjami, działającymi na rzecz rodzin
- Wsparcie rodzin przez asystenta rodziny
- Funkcjonowanie Powiatowego Ośrodka Interwencji i Wsparcia
- Działalność Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Działanie lokalnych jednostek organizacyjnych, instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz lokalnego wsparcia
- Otwartość na współpracę ze środowiskiem lokalnym

- Funkcjonowanie Gminnej Karty Dużej Rodziny 3+ i Ogólnopolskiej Karty Rodziny
- Dostępność pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla mieszkańców gminy
- Bardzo dobra znajomość środowiska lokalnego przez pracowników pomocy społecznej

Słabe strony:

- Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psychiatra, mediator rodziny) –dojazd do miasta powiatowego
- Niska gotowość do współpracy oraz do zmiany stylu życia ze strony społeczności lokalnej
- Brak Poradni Rodzinnej
- Ograniczone środki finansowe na poszerzenie skali działań na rzecz rodziny
- Wyczuwana bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów
- Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/ nauczyciela

Szanse:

- Edukacja rodziców głównie w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej
- Możliwość podnoszenia kwalifikacji przez pracowników GOPS w Nowej Suchej
- Rosnąca świadomość społeczna
- Wzrost umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia
- Wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę

Zagrożenia:

- Znaczny wzrost kosztów utrzymania rodziny
- Zatrącenie wartości rodzinnych, rozluźnienie więzi między członkami rodziny
- Rozpad związków (rozwoy, separacje, wyjazdy za granicę)
- Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, narastająca przemoc, wzrost agresji wśród dzieci i młodzieży
- Zaniebywanie obowiązków opiekuńczo -wychowawczych przez rodziców
- Nasilenie negatywnych zjawisk: alkohol, narkotyki i inne środki odurzające
- Wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży
- Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”
- Wypalenie zawodowe pracowników

ODBIORCY PROGRAMU

Adresatami programu są:

- Rodzice z niskimi kompetencjami opiekuńczo- wychowawczymi
- Dzieci i młodzież pozbawione odpowiedniej opieki w środowisku domowym
- Rodziny dotknięte problemem uzależnienia
- Rodziny żyjące w niedostatku materialnym
- Przedstawiciele instytucji pracujących na rzecz rodzin

Odbiorcy programu to:

1. Rodzice z niskimi kompetencjami opiekuńczo- wychowawczymi

Gminny Program Wspierania Rodziny skierowany jest głównie do rodzin przeżywających trudności w procesie wychowywania dzieci. Małoletni wychowujący się w rodzinach z niskimi umiejętnościami rodzicielskimi często są pozbawieni poczucia bezpieczeństwa. Rodzice nie są w stanie stworzyć dzieciom warunków do harmonijnego rozwoju. Struktura rodziny ulega rozpadowi. Między członkami rodziny nie ma właściwych relacji. Rodzice nie radzą sobie nie tylko z sytuacjami kryzysowymi, lecz także z codziennymi, zwyczajnymi sytuacjami. Poza tym rodzice nie potrafią stawiać dzieciom granic. Dzieci wychowujące się w rodzinach z niskimi kompetencjami opiekuńczymi często nie mają poczucia własnej wartości, mają trudności z prawidłowym nawiązywaniem relacji z rówieśnikami.

2. Rodziny dotknięte przemocą

Przemoc domowa jest jednym z najpoważniejszych problemów który może dotknąć rodzinę. Wyróżniamy sześć typów przemocy: fizyczną, psychiczną, ekonomiczną, seksualną, zaniedbanie i cyberprzemoc. U osób dotkniętych zjawiskiem przemocy występuje szereg trudnych emocji, np. lęk, poczucie zagrożenia niepewność. Osoby doświadczające przemocy domowej mogą zmagać się z depresją, nerwicą lękową lub PTSD, czyli syndromem stresu pourazowego. Zjawisko przemocy jest czynnikiem, który wpływa destrukcyjnie na strukturę rodziny. Przeprowadzone badania wykazały, iż zjawisko to nieustannie się nasila. Często jest ono skutkiem uzależnienia występującego w rodzinie.

3. Rodziny z problemem ubóstwa.

Wychowanie w rodzinie z niskimi dochodami ma ogromny wpływ na wszystkich jej członków, a przede wszystkim na dzieci, które dopiero kształtują swoją osobowość, swój światopogląd oraz perspektywy życiowe. Bieda warunkuje obniżenie aspiracji edukacyjnych dzieci i młodzieży, a co za tym idzie ich całą karierę zawodową. Rodziny, w których jest bezrobocie, napotykają wiele barier w swoim życiu codziennym, zniechęcają się też do funkcjonowania w społeczeństwie, co może prowadzić do wykluczenia. Z przeprowadzonych badań wynika, iż bardziej narażone na zjawisko ubóstwa są rodziny wielodzietne, osoby zamieszkujące obszary wiejskie bądź osoby, które zakończyły swoją edukację na poziomie szkoły podstawowej/gimnazjum.

4. Dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym

Wykluczenie społeczne jest najczęściej definiowane w kategoriach braku uczestnictwa bądź niezdolności do uczestnictwa w ważnych sferach życia: społecznych, gospodarczych, politycznych i kulturowych oraz w standardowych aktywnościach charakterystycznych dla danego społeczeństwa. W powszechnej opinii zagrożeni wykluczeniem są uczniowie, którzy prezentują trudne zachowania, mają trudności w nauce, wagarują, sprawiają trudności wychowawcze. Trzeba jednak pamiętać również o grupie uczniów wycofanych, którzy nie sprawiają szczególnych trudności, nie dokuczają nauczycielom, są niemal niezauważalni. Również osoby pochodzące z rodzin ubogich, dotknięte niepełnosprawnością, uzależnieniem lub długotrwałą chorobą mogą doświadczać wykluczenia.

CELE GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Cel główny:

Celem głównym programu jest zapewnienie wszechstronnego wsparcia rodzinom z terenu gminy Nowa Sucha, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających trudności opiekuńczo- wychowawcze oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin.

1. Podnoszenie i doskonalenie kompetencji rodzicielskich:

- dostarczanie wiedzy na temat świadomego rodzicielstwa;
- przekonywanie do podtrzymywania tradycji rodzinnych oraz korzystania ze sprawdzonych doświadczeń wychowawczych;
- zachęcanie rodziców do korzystania z metod, technik i katalogów zachowań ułatwiających rozwiązywanie trudnych sytuacji

2. Wprowadzanie nowoczesnych metod pracy z rodziną:

- podnoszenie kompetencji i umiejętności osób ściśle współpracujących na rzecz rodziny
- współpraca między instytucjami działającymi w zakresie wspierania rodziny i pracujących na rzecz rodzin
- monitoring rodzin z dziećmi zamieszkujących teren gminy Nowa Sucha

3. Definiowanie i gwarantowanie dzieciom podstawowych potrzeb socjalno-bytowych:

- organizowanie z zasobów GOPS optymalnej pomocy rodzinom w szczególności materialnej i rzeczowej,
- współfinansowanie pobytu dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

4. Pomoc oraz wsparcie rodzin w prawidłowym pełnieniu funkcji wychowawczych i opiekuńczych:

- współdziałanie z jednostkami i organizacjami współpracujących na rzecz rodzin (szkoły, GOK, biblioteka, kluby sportowe, organizacje pozarządowe, poradnie);
- zapewnienie wsparcia asystenta rodziny
- zapewnienie dostępu do psychologa i terapeuty na terenie gminy
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa oraz konsultacji z rodziną
- udzielanie wsparcia finansowego w ramach pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego
- przyznawanie dzieciom z rodzin ubogich stypendiów socjalnych
- przyznawanie świadczeń w postaci posiłków w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu na lata 2024-2028”
- poradnictwo i praca socjalna prowadzona przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Suchej

5. Monitorowanie sytuacji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych

- Monitorowanie sytuacji rodzin przez pracowników socjalnych

- Ścisła współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodzin

REALIZATORZY PROGRAMU

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Suchej
- Urząd Gminy Nowa Sucha
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespół Interdyscyplinarny
- Szkoły Podstawowe oraz Przedszkole z terenu gminy Nowa Sucha
- Gminny Ośrodek Kultury w Nowej Suchej
- Gminna Biblioteka Publiczna w Nowej Suchej
- Ośrodek Zdrowia w Nowej Suchej
- Organizacje, stowarzyszenia i placówki działające na terenie gminy Nowa Sucha

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

- Budżet państwa
- Budżet gminy
- Środki pozyskane z funduszy zewnętrznych w tym: rządowych, pozarządowych, programów celowy i środków unijnych

ZAKŁADANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 ma na celu stworzenie odpowiednich warunków i możliwości dla pomocy rodzinie oraz ukazanie osobom przeżywającym trudności, że ich sytuacja nie musi być trwała, a zmiana na lepsze jest realna. Program zakłada objęcie rodzin profesjonalną pomocą, co w konsekwencji ma prowadzić do polepszenia sytuacji rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wymagających wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Ważnym założeniem jest zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej oraz umożliwienie powrotu dziecka do naturalnego środowiska rodzinnego. Ważnym aspektem jest również zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i świadomego rodzicielstwa. Ponadto spodziewanymi efektami są również: ograniczenie zjawiska niedostosowania społecznego, wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, rozwój współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 jest dokumentem otwartym i długofalowym, koordynowanym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Suchej. Monitoring programu będzie polegał na gromadzeniu i analizowaniu informacji o stanie jego realizacji oraz planowaniu dalszych działań oraz doskonaleniu dotychczas realizowanych.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

Mariusz Mikulski